Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0105

Bankovna unija – godišnje izvješće za 2024.

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. svibnja 2025. o bankovnoj uniji – godišnje izvješće za 2024. (2024/2055(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2024. o bankovnoj uniji – godišnje izvješće za 2023.[1],

– uzimajući u obzir mjere koje je Komisija poduzela na temelju Rezolucije Parlamenta od 16. siječnja 2024. o bankovnoj uniji – godišnje izvješće za 2023.,

– uzimajući u obzir dokument koji je Europska središnja banka (ESB) objavila 25. ožujka 2024. naslovljen „Feedback on the input provided by the European Parliament as part of its resolution on Banking Union 2023” (Povratne informacije o doprinosu Europskog parlamenta u sklopu njegove Rezolucije o bankovnoj uniji – izvješće za 2023.),

– uzimajući u obzir Godišnje izvješće Europske središnje banke o nadzornim aktivnostima za 2023., objavljeno u ožujku 2024.,

– uzimajući u obzir Godišnje izvješće Jedinstvenog sanacijskog odbora za 2023., objavljeno 28. lipnja 2024.,

[1] SL C, C/2024/5706, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5706/oj.

– uzimajući u obzir donošenje Direktive o sprečavanju pranja novca[1] i Uredbe o sprečavanju pranja novca[2] te osnivanje Tijela za sprečavanje pranja novca[3],

– uzimajući u obzir provedbu standarda Basel III, odnosno donošenje izmjena Direktive o kapitalnim zahtjevima[4] i Uredbe o kapitalnim zahtjevima[5],

– uzimajući u obzir donošenje Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/2795 od 24. srpnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu datuma primjene kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik[6],

– uzimajući u obzir svoje stajalište u prvom čitanju od 24. travnja 2024. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 806/2014 u pogledu mjera rane intervencije, uvjeta za sanaciju i financiranja sanacijskih mjera[7],

– uzimajući u obzir svoje stajalište u prvom čitanju od 24. travnja 2024. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni

---

1 Direktiva (EU) 2024/1640 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o mehanizmima koje države članice trebaju uspostaviti radi sprečavanja korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 te izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2015/849 (SL L, 2024/1640, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).

2 Uredba (EU) 2024/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (SL L, 2024/1624, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).

3 Uredba (EU) 2024/1620 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o osnivanju Tijela za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma i izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 i (EU) br. 1095/2010. (SL L, 2024/1620, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).

4 Direktiva (EU) 2024/1619 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu nadzornih ovlasti, sankcija, podružnica iz trećih zemalja i okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika (SL L, 2024/1619, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj).

5 Uredba (EU) 2024/1623 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu zahtjeva za kreditni rizik, rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju, operativni rizik, tržišni rizik i minimalnu donju granicu (SL L, 2024/1623, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj).

6 SL L, 2024/2795, 31.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj.

7 Usvojeni tekstovi, P9_TA(2024)0326.

Direktive 2014/59/EU u pogledu mjera rane intervencije, uvjeta za sanaciju i financiranja mjera sanacije[1],

– uzimajući u obzir svoje stajalište u prvom čitanju od 24. travnja 2024. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2014/49/EU u pogledu opsega zaštite depozita, korištenja sredstava sustava osiguranja depozita, prekogranične suradnje i transparentnosti[2],

– uzimajući u obzir izvješće svojeg Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku od 23. travnja 2024. o Prijedlogu Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 806/2014 radi uspostave Europskog sustava osiguranja depozita,

– uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2018. o pružateljima usluge servisiranja kredita, kupcima kredita i naplati kolaterala (COM(2018)0135),

– uzimajući u obzir izvješće petorice predsjednika naslovljeno „Dovršetak europske ekonomske i monetarne unije” od 22. lipnja 2015.,

– uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette od 10. travnja 2024. naslovljeno „Much more than a market – Speed, security, solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens” (Mnogo više od tržišta – Brzina, sigurnost, solidarnost: osnaživanje jedinstvenog tržišta za ostvarivanje održive budućnosti i blagostanja za sve građane EU-a),

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti”,

– uzimajući u obzir izjavu Euroskupine od 11. ožujka 2024. o budućnosti unije tržišta kapitala, izjavu Euroskupine od 16. lipnja 2022. o budućnosti bankovne unije i daljnje izjave Euroskupine s tim u vezi od 28. travnja 2023.,

– uzimajući u obzir okvir Bazelskog odbora za nadzor banaka za objavljivanje izloženosti banaka kriptoimovini te ciljane izmjene bonitetnog standarda tog odbora za izloženost banaka kriptoimovini, koje su objavljene 17. srpnja 2024.,

– uzimajući u obzir temeljna načela djelotvornog nadzora banaka Bazelskog odbora za nadzor banaka, objavljena 25. travnja 2024.,

– uzimajući u obzir Izvješće Europske središnje banke o financijskoj stabilnosti iz svibnja 2024.,

---

1 Usvojeni tekstovi, P9_TA(2024)0327.
2 Usvojeni tekstovi, P9_TA(2024)0328.

– uzimajući u obzir dokument Europske središnje banke iz serije povremenih publikacija naslovljen „The Road to Paris: stress testing the transition towards a net-zero economy” (Put prema Parizu: testiranje otpornosti na stres u pogledu prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija),

– uzimajući u obzir publikaciju Odbora za financijsku stabilnost od 9. studenoga 2015. naslovljenu „Principles on Loss-absorbing and Recapitalisation Capacity of G-SIBs in Resolution” (Načela u pogledu kapaciteta za pokrivanje gubitaka i dokapitalizaciju globalnih sistemski važnih banaka u sanaciji),

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za financijsku stabilnost od 10. listopada 2023. naslovljeno „2023 Bank Failures – Preliminary lessons learnt for resolution” (Propast banaka 2023. – preliminarne pouke za sanaciju),

– uzimajući u obzir radni dokument Instituta Peterson za međunarodnu ekonomiju br. 24 – 15 od 25. lipnja 2024. naslovljen „Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative”[1] (Europska bankovna unija deset godina poslije: nedovršen, ali transformativan projekt),

– uzimajući u obzir nadzorne prioritete jedinstvenog nadzornog mehanizma za razdoblje 2024. – 2026., objavljene u prosincu 2023.,

– uzimajući u obzir Polugodišnje izvješće Jedinstvenog sanacijskog odbora podneseno Euroskupini 13. svibnja 2024.,

– uzimajući u obzir ishod ispitivanja transparentnosti za 2023. koje je na razini EU-a provelo Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, objavljen 28. srpnja 2023.,

– uzimajući u obzir Tematsko izvješće 12/2023 Europskog revizorskog suda od 12. svibnja 2023. naslovljeno „Nadzor koji EU provodi nad kreditnim rizikom banaka – ESB je pojačao svoje napore, ali potrebno je učiniti više kako bi se dobilo veće jamstvo da su upravljanje kreditnim rizikom i njegovo pokriće primjereni”,

– uzimajući u obzir izjave Claudije Buch, predsjednice Nadzornog odbora ESB-a, na saslušanjima pred parlamentarnim Odborom za ekonomsku i monetarnu politiku održanima 21. ožujka 2024. i 2. rujna 2024.,

– uzimajući u obzir izjave Dominiquea Laboureixa, predsjednika Jedinstvenog sanacijskog odbora, na saslušanjima pred

---

[1] Véron, N., „Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative” (Europska bankovna unija deset godina poslije: nedovršen, ali transformativan projekt), Institut Peterson za međunarodnu ekonomiju br. 24 – 15, lipanj 2024.

parlamentarnim Odborom za ekonomsku i monetarnu politiku održanima 21. ožujka 2024. i 23. rujna 2024.,

– uzimajući u obzir izvješća Europskog nadzornog tijela za bankarstvo o procjeni rizika iz srpnja 2024. i prosinca 2024.,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2019. o rodnoj ravnoteži u imenovanjima u području ekonomske i monetarne politike EU-a[1],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. ožujka 2021. o jačanju međunarodne uloge eura[2],

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A10-0044/2025),

A. budući da bankovna unija obuhvaća jedinstveni nadzorni mehanizam, jedinstveni sanacijski mehanizam i europski sustav osiguranja depozita koji još nedostaje;

B. budući da je glavni cilj bankovne unije zaštititi stabilnost bankarskog sektora u Europi i spriječiti potrebu za sanacijom banaka koje su izložene riziku od propasti novcem poreznih obveznika;

C. budući da bi dovršena bankovna unija bila pozitivan korak za građane i gospodarstvo EU-a jer bi se njome poboljšala konkurentnost i stabilnost bankarskog sektora, smanjio sistemski rizik, poboljšali ponuda i izbor za potrošače te ponudile bolje mogućnosti za prekograničnо bankarstvo koje poboljšava pristup financiranju za kućanstva i poslovne subjekte, čime se smanjenju troškovi za klijente banaka te istodobno osigurava da se javna sredstva ne koriste za spašavanje bankarskog sektora; budući da još nije pronađeno rješenje za rizik u pogledu banaka koje su prevelike da bi se dopustilo da propadnu („too big to fail”);

D. budući da je dovršavanje reforme okvira EU-a za krizno upravljanje bankarskim sektorom i osiguranje depozita, s posebnim naglaskom na malim i srednjim bankama, presudno za sigurnost, stabilnost i otpornost europskog bankarskog sektora; budući da je potpuna bankovna unija s istinskim europskim sustavom osiguranja depozita osnovni uvjet kojim se jamči povjerenje građana u europske banke;

E. budući da fragmentacija i nedostatak prekogranične konsolidacije bankarskog sektora EU-a utječu na njegovu globalnu konkurentnost; budući da se jaz u profitabilnosti između banaka EU-a i banaka SAD-a povećao;

---

1 SL C 23, 21.1.2021., str. 105.
2 SL C 494, 8.12.2021., str. 118.

F. budući da je snažan bankarski sektor ključan za ostvarivanje gospodarskog rasta, povećanje mogućnosti vlasništva nad stambenim nekretninama, poticanje ulaganja i otvaranja radnih mjesta, financiranje malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) i start-up poduzeća te osiguravanje prelaska na zeleno i digitalno gospodarstvo;

G. budući da otprilike 80 % vanjskog financiranja za trgovačka društva u EU-u potječe od banaka, dok samo 20 % sredstava potječe s tržišta kapitala; budući da u SAD-u samo 30 % kredita za trgovačka društva financiraju banke, dok se 70 % kredita financira sredstvima s tržištâ kapitala, uključujući korporativne obveznice i dionice;

H. budući da 356,1 milijarda EUR neprihodonosnih kredita zabilježenih 2024. u 110 nadziranih institucija u usporedbi s 988,9 milijardi EUR neprihodonosnih kredita zabilježenih u 102 nadzirane institucije u drugom tromjesečju 2015. pokazuje znatnu silaznu putanju jer je ukupni udio neprihodonosnih kredita 36 % iznosa iz 2015.; budući da je potrebno uložiti dodatne napore;

I. budući da je u travnju 2024. donio stajalište o preispitivanju okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita;

J. budući da je u travnju 2024. njegov Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku usvojio izvješće o prijedlogu Komisije o uspostavi europskog sustava osiguranja depozita;

K. budući da se financijske institucije sve više oslanjaju na upotrebu informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT); budući da digitalizacija financija pruža ključne prilike za bankarski sektor te donosi važan tehnološki napredak u bankarskom sektoru EU-a, i to povećanjem učinkovitosti u pružanju bankarskih usluga i većom sklonosti inovacijama; budući da ona donosi i izazove, među ostalim u pogledu zaštite podataka, reputacijskih rizika, sprečavanja pranja novca i zaštite potrošača; budući da bankarski sektor EU-a mora povećati svoju kibernetičku otpornost kako bi sustavi IKT-a mogli izdržati razne vrste prijetnji za kibernetičku sigurnost; budući da ESB trenutačno proučava uvođenje digitalnog eura;

L. budući da se banke u EU-u odupiru utjecaju ruske agresije; budući da one imaju ključnu ulogu u osiguravanju aktualne provedbe sankcija koje je EU nametnuo Rusiji kao odgovor na invaziju te u osiguravanju poštovanja tih sankcija; budući da je potrebna daljnja koordinacija kako bi se izbjeglo zaobilaženje sankcija;

M. budući da su klimatske promjene, uništavanje okoliša i prelazak na niskougljično gospodarstvo čimbenici koje pri procjeni rizika za bilance banaka treba uzeti u obzir, i to kao izvor rizika koji potencijalno utječe na ulaganja u svim regijama i sektorima;

Opća razmatranja

1. prima na znanje napredak postignut u posljednjih deset godina uspostavom jedinstvenog nadzornog mehanizma i jedinstvenog sanacijskog mehanizma; napominje da bankovna unija neće biti dovršena bez uspostave trećeg stupa, europskog sustava osiguranja depozita;

2. traži od Komisije da se pobrine za to da dovršenje bankovne unije i unije tržišta kapitala ostane ključni prioritet; ističe da se tim projektima kućanstvima i MSP-ovima otvara pristup širim mogućnostima financiranja, smanjuje velika ovisnost o bankovnim kreditima za potrebe poticanja ulaganja i otvaranja radnih mjesta, povećava financijska stabilnost, smanjuje učinak gospodarskih padova, podržava konkurentnost, pružaju dodatne mogućnosti ulaganja, financira prelazak na zeleno i digitalno gospodarstvo te oslobađa potencijal rasta EU-a; napominje da se od Komisije traži da uzme u obzir posebnosti različitih bankovnih modela, uz istodobno očuvanje jednakih uvjeta;

3. napominje da je potrebno pripremiti se za razdoblja bankarskog stresa koja bi mogla dovesti do povlačenja novca iz banaka, kao što se u ožujku 2023. dogodilo u nekim jurisdikcijama izvan EU-a, te da je potrebno osigurati stabilnost depozita;

4. ističe da je kibernetička otpornost ključan element konkurentnosti bankarskog sektora EU-a, posebno uzimajući u obzir geopolitičku situaciju i potrebu za očuvanjem financijske stabilnosti;

5. primjećuje da bi integriranija bankovna unija pomogla da bankarski sektor EU-a postane otporniji, da se poboljša pristup kreditima i smanje troškovi; napominje da bi se boljom prekograničnom integracijom bankarskog poslovanja povećao potencijal za podjelu rizika u privatnom sektoru i osigurala diversifikacija na bankovnom tržištu EU-a; ističe da integriranija bankovna unija nije nužno isto što i konsolidiranije bankovno tržište te da postoje koristi za tržišno natjecanje na diversificiranom bankovnom tržištu; ističe da bi potpuno razvijena bankovna unija omogućila da banke u EU-u rastu i da se bolje pozicioniraju za tržišno natjecanje na međunarodnoj razini;

6. žali zbog toga što je sposobnost banaka u EU-u da financiraju velika ulaganja ograničena manjom profitabilnošću koja nije dovoljna za osiguravanje njihove konkurentnosti; primjećuje da je jaz u profitabilnosti u usporedbi s drugim jurisdikcijama prouzročen strukturnim i regulatornim čimbenicima te poziva na reviziju kako bi se pojednostavio regulatorni okvir; napominje da posebna priroda bankarskog sustava EU-a, u kojem postoji velik broj manjih banaka, zahtijeva rješenja kojima se to uzima u obzir i koja su prilagođena njegovim karakteristikama, a da se pritom ne naruši financijska stabilnost; i dalje ima na umu rizik za banke koje su prevelike da bi se dopustilo da propadnu;

7. poziva Komisiju da procijeni potrebu za razvojem ciljanih okvira unutar bankovne unije kako bi se poboljšao pristup financiranju za MSP-ove i start-up poduzeća, uzimajući u obzir da su oni okosnica gospodarstva EU-a;

8. žali zbog toga što je prekogranična aktivnost banaka u EU-u i dalje prilično ograničena, posebno u pogledu odobravanja zajmova; stoga smatra da je važno dovršiti bankovnu uniju kako bi se podržalo slobodno kretanje kapitala na potpuno integriranom unutarnjem tržištu;

9. poziva banke iz EU-a koje još posluju u Rusiji da što prije napuste rusko tržište; poziva nadzorne institucije da osiguraju da te banke brzo izađu s ruskog tržišta;

10. poziva Komisiju da dodatno istraži bi li stvaranje zasebne jurisdikcije za banke u EU-u sa znatnim prekograničnim operacijama[1] moglo pomoći u dovršenju bankovne unije ili bi se time povećala fragmentacija bankarskog sektora;

11. primjećuje da bi se mogla istražiti mogućnost revizije sekuritizacijskog okvira za jačanje europskih tržišta te uvođenje europskih osiguranih obveznica kao instrumenta financiranja s dvostrukom zaštitom za dugoročno financiranje MSP-ova, uzimajući u obzir rizike za financijsku stabilnost;

12. ističe da je financijska pismenost ključna u modernim gospodarstvima jer doprinosi otpornosti bankarskih sustava u svim državama članicama i potiče prekogranične financijske aktivnosti;

13. ističe da će visoka razina zaštite potrošača povećati otpornost bankovne unije;

14. smatra da bi se Komisija trebala usredotočiti na aspekte koji doprinose postizanju ciljeva u pogledu digitalizacije, modernizacije, pojednostavljenja, racionalizacije i veće konkurentnosti; tvrdi da su pravna sigurnost, pouzdanost, predvidljivost i stabilnost od presudne važnosti kako bi banke u EU-u mogle poslovati u povoljnim uvjetima;

15. napominje da, osim tradicionalnih zajmova, različiti izvori financiranja mogu biti korisni za rast i konkurentnost EU-a te uviđa da su financijska rješenja osigurana imovinom niskorizična;

16. prima na znanje napredak ESB-a u pogledu digitalnog eura i parlamentarni dijalog s ESB-om o toj temi; razumije postojeće zadrške, primjerice u pogledu njegove funkcionalnosti izvan interneta, s obzirom na to da se transakcijama izvan interneta smanjuje vidljivost i ometa sprečavanje financijskog kriminala; podsjeća da bi digitalni euro trebao dopuniti, a ne zamijeniti gotovinu; smatra da je odluka o uvođenju digitalnog eura u konačnici

---

[1] Draghijevo izvješće, str. 61.

politička odluka koju moraju donijeti suzakonodavci EU-a s obzirom na mogući znatan utjecaj te odluke na širok raspon područja obuhvaćenih nadležnostima EU-a, uključujući privatnost, zaštitu potrošača, financijsku stabilnost, financijsku politiku i ostala područja koja nadilaze strogo područje monetarne politike;

17. žali zbog toga što neke financijske institucije nisu uspjele osigurati rodnu ravnotežu, posebno u svojim upravljačkim tijelima; naglašava da rodna ravnoteža u odborima i među radnicima donosi i društvenu i gospodarsku dobit; poziva financijske institucije da redovito ažuriraju svoje politike raznolikosti i uključenosti te da pomažu u poticanju zdrave radne kulture u kojoj se prednost daje uključivosti; poziva privatne i javne subjekte da se uhvate u koštac s nedostatkom raznolikosti i rodne ravnoteže u upravljačkim tijelima financijskih institucija;

Nadzor

18. pozdravlja činjenicu da su suzakonodavci donijeli novi paket o bankarstvu kojim se u EU-u provode standardi Basel III; primjećuje da trenutačno postoji nedostatak jasnoće u pogledu provedbe standarda Basel III u nekim drugim jurisdikcijama i da je moguć rizik u pogledu jednakih uvjeta na međunarodnoj razini; naglašava da bi Komisija trebala ocijeniti bi li ciljane promjene mogle pomoći u održavanju međunarodne konkurentnosti banaka EU-a bez slabljenja njihove otpornosti; podsjeća da je delegiranim aktom o datumu primjene kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik datum početka primjene novog okvira za tržišni rizik odgođen za jednu godinu do 1. siječnja 2026.; poziva Komisiju da procijeni je li potrebno preispitati odluke o istovjetnosti donesene s jurisdikcijama koje ne provode standarde Basel III kako bi se očuvala financijska stabilnost financijskog sektora EU-a;

19. prima na znanje sve učestaliju pojavu zatvaranja podružnica banaka, što doprinosi riziku od gašenja banaka u određenim regijama, a to posebno negativno utječe na ranjive građane koji nemaju digitalni pristup; ističe presudnu ulogu manjih banaka u osiguravanju pristupa osnovnim bankarskim uslugama, posebno u ruralnim i udaljenim područjima, čime se podupiru kućanstva, MSP-ovi i lokalna gospodarstva; napominje da visoki troškovi nadzora i regulatorna opterećenja mogu biti znatni izazovi za manje banke; ističe potrebu za primjenom načela proporcionalnosti pri nadzoru banaka, čime se osigurava da je intenzitet regulacije prilagođen veličini, profilu rizičnosti i poslovnom modelu institucija, uzimajući pritom u obzir ključnu teritorijalnu ulogu manjih banaka i njihove posebne značajke;

20. podsjeća da paket o bankarstvu sadržava velik broj mandata Europskog nadzornog tijela za bankarstvo; poziva Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo da te mandate poštuje;

21. napominje da je bankarski sektor čak i unutar postojećeg regulatornog okvira pokazao otpornost tijekom događaja na tržištu posljednjih godina te da je prosječna stopa redovnog osnovnog kapitala ostala na visokoj razini i iznosi 15,81 %;

22. napominje da je udio neprihodonosnih kredita ostao stabilan na 2,30 %, a kvocijent likvidnosne pokrivenosti na 159,39 %;

23. primjećuje da postoje različite razine izloženosti neprihodonosnim kreditima i podsjeća da postoje države članice čije su razine izloženosti 1 % ili čak niže, dok druge države članice imaju razine izloženosti veće od 4 %; smatra da bi se napori za smanjenje izloženosti europskih banaka toj vrsti kredita trebali nastaviti kao dobra praksa upravljanja rizicima;

24. ističe činjenicu da nepovoljni makroekonomski uvjeti, geopolitički problemi i brz razvoj usluga odgode plaćanja mogu dovesti do pogoršanja kvalitete imovine i utjecati na razinu neprihodonosnih kredita u budućnosti; stoga ističe važnost opreznog upravljanja rizicima i primjerenog izdvajanja rezervacija;

25. napominje da trenutačne razine profitabilnosti bankarskog sektora nekim državama članicama mogu pružiti priliku da povećaju makrobonitetne zaštitne slojeve i pomoći u očuvanju otpornosti bankarskog sektora; poziva Komisiju da dodatno istraži tu mogućnost i pažljivo procijeni kako revidirati makrobonitetni okvir, uzimajući u obzir mogući učinak na kapitalne zahtjeve te imajući na umu jednake uvjete s drugim jurisdikcijama;

26. napominje da bankarski sektor ima ulogu u podupiranju prelaska na digitalizirano i ugljično neutralno gospodarstvo, u usmjeravanju sredstava na obnovljive izvore energije i podupiranju postizanja ciljeva zelenog plana EU-a i Europskog zakona o klimi;

27. konstatira da Europska središnja banka u okviru svojih nadzornih praksi uzima u obzir financijske rizike povezane s klimom i prirodom te da pomno prati sve veće fizičke i tranzicijske rizike;

28. pozdravlja ideju povećanja poduzetničkog kapitala i oslobađanja kapitala za financiranje brzorastućih trgovačkih društava u EU-u; prima na znanje predanost predsjednice Komisije Ursule von der Leyen uvođenju mjera za apsorpciju rizika kako bi se komercijalnim bankama, ulagačima i poduzetničkom kapitalu olakšalo financiranje brzorastućih trgovačkih društava[1]; napominje da se to mora učiniti na način koji ne predstavlja sistemski rizik niti moralni hazard;

29. pozdravlja osnivanje novog Tijela za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma, koje će omogućiti učinkovitije načine borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma izravnim

---

[1] Von der Leyen, Ursula, *Izbor za Europu: političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju 2024. – 2029.*, str. 11.

nadzorom nad određenim financijskim subjektima te boljom suradnjom, boljim protokom informacija među nacionalnim tijelima i boljom koordinacijom među tijelima za provedbu sankcija u državama članicama kako bi se pomoglo u uklanjanju nedostataka pri provedbi ciljanih sankcija;

30. ističe potrebu za jačanjem otpornosti nebankarskih financijskih posrednika, među ostalim oblikovanjem posebnih regulatornih i nadzornih instrumenata; ističe da se takvim mjerama mora zajamčiti sigurnost financijskog sustava te zaštititi najbolji interes klijenata; pozdravlja savjetovanje Komisije o makrobonitetnim politikama za nebankarske financijske posrednike; podržava preporuku Eurosustava o uvođenju testiranja otpornosti na stres na razini cijelog sustava radi utvrđivanja i kvantificiranja rizika za otpornost ključnih tržišta; poziva Komisiju da istraži postoje li nedostaci u nadzornim alatima, među ostalim u vezi s mogućim krizama likvidnosti i implikacijama za sistemski rizik;

31. napominje da kriptoimovina stvara nove izazove i prilike za financijski sustav, ali je za njega i rizik, te da im nacionalna nadzorna tijela, jedinstveni nadzorni mehanizam i Europski odbor za sistemske rizike trebaju posvetiti pozornost;

Rezolucija

32. podsjeća na to da stajalište koje je Parlament usvojio u travnju 2024. o okviru za upravljanje krizama i osiguranje depozita u svim državama članicama osigurava dosljedniji pristup primjeni sanacijskih instrumenata i zaštite depozita kako bi se poboljšala financijska stabilnost, zaštita poreznih obveznika i povjerenje deponenata; napominje da male banke imaju neke posebnosti koje mogu zahtijevati razmjeran pristup; naglašava da bi europska i nacionalna nadležna tijela trebala imati na raspolaganju odgovarajuće i dostatne alate za učinkovit odgovor na propadanje banaka i zaštitu financijske stabilnosti te da banke moraju poslovati u učinkovitom regulatornom okružju koje potiče njihov razvoj;

33. ističe važnost očuvanja primarne odgovornosti dioničara i vjerovnika za pokrivanje gubitaka u slučaju propasti banke; naglašava da se mora izbjegavati posezanje za novcem poreznih obveznika, što je i dalje ključna pouka izvučena iz globalne financijske krize; naglašava da sanacija vlastitim sredstvima dioničara i vjerovnika mora ostati glavni izvor financiranja sanacije prije nego što se iskoriste izvori koje financira industrija;

34. podsjeća na to da je dovoljan minimalan zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze ključan za vjerodostojan okvir za sanaciju i za osiguravanje da sanacijska tijela imaju dovoljnu fleksibilnost za učinkovitu primjenu sanacijskih strategija potrebnih u konkretnoj kriznoj situaciji; ističe da bi taj minimalni zahtjev trebao biti dovoljan za učinkovitu provedbu svake sanacijske strategije

uključene u sanacijski plan banke; podsjeća da bi okvirom za sanaciju trebalo izbjeći neopravdano povećanje kalibracije minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze te nerazmjerne doprinose u Jedinstveni fond za sanaciju;

35. naglašava da bi, ako se prihvatljive obveze banke izdaju ulagačima izvan EU-a, otpis ili konverzija tih obveza trebali biti izvršivi s potpunom sigurnošću kako bi se zaštitila učinkovita primjena sanacijskih instrumenata;

36. napominje da bi trebalo izbjegavati svako oslanjanje na novac poreznih obveznika za potrebe sanacije banaka, među ostalim za potporu za likvidnost, te pritom poštovati fiskalnu i društvenu odgovornost i tržišnu disciplinu;

37. podsjeća da banke moraju nastaviti ispunjavati svoje obveze i obavljati svoje ključne funkcije nakon provedbe odluke o sanaciji;

38. podsjeća na važnost pojašnjavanja uloge ESB-a kao pružatelja likvidnosti tijekom sanacije, pri čemu dužnu pozornost treba pridati odgovarajućim jamstvima i mandatu ESB-a;

39. ističe najavu Jedinstvenog sanacijskog odbora da će poboljšati svoje kapacitete za pokretanje izvršnih mjera kako bi se uklonile bitne prepreke za provedivost sanacije; poziva na to da se na kraju svakog ciklusa planiranja sanacije objavi anonimiziran popis utvrđenih prepreka za provedivost sanacije i mjera donesenih za njihovo uklanjanje;

40. pozdravlja Stratešku viziju jedinstvenog sanacijskog mehanizma za 2028. koju je donio Jedinstveni sanacijski odbor kako bi se utvrdili njegovi dugoročni ciljevi, riješili novi problemi te dodatno ojačala suradnja s nacionalnim sanacijskim tijelima i ostalim dionicima; posebno primjećuje namjeru Jedinstvenog sanacijskog odbora da utvrdi područja u kojima se održivost može dodatno integrirati u njegovo svakodnevno funkcioniranje i temeljno poslovanje; ističe da je potrebno osigurati učinkovitost i isplativost pri provedbi nove strategije;

41. pozdravlja plan Jedinstvenog sanacijskog odbora za racionalizaciju godišnjeg ciklusa planiranja sanacije kako bi on bio učinkovitiji i više usmjeren na testiranje provedivosti sanacije banaka i operacionalizaciju sanacijskih strategija;

42. pozdravlja činjenicu da je Jedinstveni fond za sanaciju sad uspostavljen; poziva sve države članice da u potpunosti ratificiraju Sporazum o izmjeni Ugovora o Europskom stabilizacijskom mehanizmu, uključujući uspostavu zajedničkog zaštitnog mehanizma za Jedinstveni fond za sanaciju;

43. ističe potrebu za dodatnim naporima kako bi se osigurala potpuna provedivost sanacije za sve banke obuhvaćene područjem sanacije;

podsjeća da se postizanje provedivosti sanacije ne može smatrati „promjenjivim ciljem” te stoga poziva na veću standardizaciju i usklađivanje procjene provedivosti sanacije; međutim, podsjeća na važnu ulogu nacionalnih sanacijskih tijela u procjeni provedivosti sanacije;

Osiguranje depozita

44. ističe činjenicu da je prijedlog Komisije o uspostavi europskog sustava osiguranja depozita objavljen još 2015. i da se okružje od tad znatno promijenilo;

45. podsjeća da je stajalište Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku o europskom sustavu osiguranja depozita doneseno u travnju 2024.; napominje da to stajalište odstupa od prijedloga Komisije iz 2015. i da se u njemu usvaja nov pristup; očekuje da Vijeće nastavi pregovore o europskom sustavu osiguranja depozita te ga u tome potiče;

46. napominje da su nacionalni sustavi osiguranja depozita uspješno uvedeni i da su u brojnim slučajevima dokazali svoju funkcionalnost; ističe da je potrebno uzeti u obzir konkretne nacionalne značajke i očuvati sustave koji dobro funkcioniraju za manje banke, a koji su već uspostavljeni u nekim državama članicama, kao što su institucionalni sustavi zaštite, i to tako da se osiguraju jednaki uvjeti u cijeloj bankovnoj uniji;

°

° °

47. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj središnjoj banci, Jedinstvenom sanacijskom odboru i Europskom nadzornom tijelu za bankarstvo.